

A SZÁMÍTÓGÉP FELHASZNÁLÓI NYELVE – A VIRTUÁLIS DIALÓGUSOK SZERKEZETE

CS. JÓNÁS ERZSÉBET

A számítógép felhasználói nyelve számos oldalról megközelíthető pragmalinkvisztikai kérdéskör: beszélhetünk a szakmabeli felhasználók által alkalmazott nyelvről, a számítógépes zsargonról, beszélhetünk a szaknyelv köznyelvesített változatáról, arról a nyelvről, ahogy a szakma a különböző korú és felkészültségű leendő felhasználóknak közel hozza ezt a területet, de beszélhetünk arról a nyelvről is, amelyen a számítógép segítségével a világhálóról a szolgáltatásokat közvetítik, például ahogy vásárlást kínálnak: „Vásárolj boltunkban és spórolj meg 10%-ot!!!” Hasonló módon postai szolgáltatást is ajánlanak. Most ez utóbbit vesszük szemügyre, amikor a *képeslapküldő virtuális dialógusok* szerkezetét és stílusát elemezzük. Ezek szövegszerkezeti formája a partner választainak alternatíváira megtervezett kvázipárbeszéd. A kommunikáció hatékonysága érdekében ugyanis egyre kifinomultabb nyelvi eszközökkel kell „szóval tartani”, segíteni a szolgáltatást igénybe vevő felhasználót, hogy kedve legyen a kínálat széles palettájából épp az adott oldal tulajdonosától igénybe venni a képeslapküldő lehetőségeket. A dialógusok szerkezeti jellemzésére vállalkozva, utalnunk kell először a valóságos párbeszéd néhány szövegszerkezeti sajátosságára.

A beszélt nyelvi dialógus

Az egységnyi dialógus a párbeszéd minimális szerkezeti kerete. Egységnyi dialóguson a párbeszédnek azt a részét értjük, amely értelmileg és grammatikailag is összetartozik. Az összetartozó komponensek a replikák.¹ A dialogikus egység kommunikatív alapja a mikrotéma, amelynek a hatását kommunikatív szempontból az a replikakomponens adja, amely az előző replikából származó kommunikatív intenciót megvalósítja. A szövegbeli egységnyi dialógus feltétele a befejezettség, a kommunikatív intenció megvalósulása, azaz a dialógus zártsága. A replika egy-egy beszélő megnyilatkozását vagy megnyilatkozásait tartalmazza. Egy replika egy vagy több mondatból állhat. A dialógusban elfoglalt helye és funkciója szerint megkülönböztetünk *stimulusreplikát* és *reakcióreplikát*. A stimulus a beszélgetést indító megnyilatkozás, amelynek kommunikatív tartalma lehet közlés, kérdés, felszólítás stb. A válasz tartalma ennek megfelelően a legváltozatosabb lehet. A reakcióreplikával az egységnyi dialógus lezárul, az adott témáról folytatott párbeszéd ezzel be is fejeződhet:

A: I—>

B: <—II

Am a reakciót újabb stimulus is követheti a beszélő megnyilatkozásán belül, amely a társalgás folytatásához újabb témát vet fel. Ez azonban már a következő, önálló dialógus része, kezdeményező eleme, iniciatív replikája:

A: I—>

B: <—II—>

Az összetevők között a dialógus során tematikus koherenciának kell lennie, hogy a dialógus kommunikatív teljessége megvalósuljon, a párbeszéd betöltse kommunikatív funkcióját (PLÉH: 1980. 184). A dialogikus beszéd a kommunikáló két személy összehangolt beszédtevékenységének az eredménye, akik egy közös kommunikatív feladatot oldanak meg. Ha a kezdő replika mindkét partner előfeltevéseire, a szituatív és kontextuális körülményekre támaszkodva egy megnyilatkozás alapját képezi, jelölve egyszersmind annak rémáját, azaz a várható új információt is, akkor a válaszreplika – ismét szavakba öntve ezt a rémát – befejezi a kezdő beszélő által megkezdett nyilatkozatot. Tehát az egységnyi dialógus monotematikus, mivel mindkét kommunikáló fél egyetlen téma „feldolgozására” törekszik.

A dialógusok jellemezhetők aszerint is, hogy egy-egy beszélő az adott téma feldolgozása, kifejtése során *hányszor ragadja magához a szót*, milyen aktívan tevékenykedik. A beszélőváltásig tartó szövegszakaszt *turnusnak* (PLÉH – TERESTYÉNI: 1979. 269) vagy az angol terminust használva *turnnek* (FÜREDI – HUSZÁR: 1983.) szokták nevezni.² A folyamatos párbeszédre épülő társalgás lényegéből következik, hogy mindig magához kell ragadnia valakinek a szót, mert egyébként a párbeszéd monológgá válna. A vizsgálat tárgyát képező egységnyi dialógus határának kijelöléséhez tehát azt is meg kell határoznunk, hogy a beszélőpartnerek melyik *turnjénél* mondhatjuk azt, hogy benne egy újabb dialógus, új témát indító stimulusával találkozunk. A határt ilyen módon tehát a kommunikatív témaváltás jelöli. A dialógusszerkezet jelölésére az N-fokú dialógus fogalmát vezettem be. Ha az adott témáról szóló párbeszédn belül a *turnök* számát mélységi fokoknak tekintjük – vagyis a beszélőtársak a megnyilatkozás jogát ennyiszor magukhoz ragadva fejtik ki a témát –, akkor egy-, két-, három-... N-fokú dialógusmodellt állíthatunk fel. A legtöbb párbeszéd 3-5 fokig mélyülve fejt ki a témát:

A1: I—>

B1: <—I

A2: I—>

B2: <—I

A3: I—>

B3: <—II

A *turnszámok* kultúránként változnak. Az európai érintkezési alapszabályoknak megfelelően az udvariassági, homlokzatvédő technikák nálunk nem engedik meg a kategorikus, rövid lezárást, ezért tipikus a 3-3 megszólalás (például felhívó elem – kérdés – válasz – záróelem). A megszerkesztéshez szükséges replikák mennyisége leginkább

azonban a kommunikatív intenció jellegétől és sorrendiségétől függ. Ha a dialógus replikastimulusa kérdés, akkor nagy a valószínűsége, hogy kétfokú dialógus képződik: a kérdés és a benne foglalt kommunikatív intenciót realizáló replikareakció. Ha a dialógust közlés nyitja, nagyobb a valószínűsége a háromfokú dialógusnak, mivel a közlés után jöhet pontosító kérdés, amely újra választ követel, majd a közlés minősítése, értékelése zárja a párbeszédet (CS. JÓNÁS: 1999. 7).

A virtuális dialógus szerkezete

Ha az egységnyi dialógust zárt dialógusnak tekintjük, amelyben mindkét partner megnyilatkozása jelen van, akkor az Internet virtuális párbeszéde olyan „nyitott” dialógus, amely csupán feltételezi a partner reakcióit:

A1: I—>
(B1: <—I)
A2: I—>
(B2: <—I)
A3: I—>II stb.

Példáinkat a *Magyar és külföldi képeslapküldő* oldalakból válogatva választottuk ki (<http://www.extra.hu/lighthouse/kepess.html>). Az Internetről átvett hiteles szövegrészeket nem változtattunk, csak a dialógus „résztvevőnek” zárójelbe tett nagybetűs jelölésével egészítettük ki. Az iniciatív megnyilatkozások **A** betű alatt szerepelnek. A feltételezett, **B** betűvel jelzett felhasználói reakciókat ismét a számítógép **A** virtuális „megszólalása” követi. Ahhoz, hogy a program tovább „fusson”, valóságosan ki kellett tölteni a **B** felhasználói helyeket. Segítségül kértem ehhez a BGYTF Számítóközpontjának vezetőjét, Bódi Antalt és Gyurikovits Gábornét, akiknek E-mail címe többször is szerepel e dolgozatban. Hozzájárulásukat és segítőkészségüket ezúton is köszönöm.

A képeslapküldő oldalakat az Internetről képkivágásként levéve illesztettük be az alul sorszámozott ábrákba. A *turnszámokat* jelző **A** és **B** betűket zárójelben az ábrába illesztve adjuk meg. Az ábrában szereplő szövegrészek mind méretben, mind betűtípusban a képeslapküldő oldalak szerves részei. Azokon – a helyesírási hibákat is beleértve – nem változtattunk.

I. példa (http://www.inventa.hu/cgi-bin/kl/post_card.cgi)
(Virtual Postcard by Inventra Kft.)

LAP KÜLDÉSE

(A1): Válassz ki egy témakört és belőle egy képet majd kattints rá, vagy írd be egy saját kép URL címét!

Elhagyhatod a képet, ha egyszerűen csak a **'Tovább'** gombra tenyerepsz!

Ha egy linket is szeretnél a képhez rendelni, azt kérlek, NE itt tedd meg, hanem a következő oldalon!

Töltsd ki a mezőket, a **Címzett neve** és a **Címzett e-mail címe** mindenképpen kell!

(B1): _____ (A2): _____

Címzett
neve:

Toni

Pontosvesszővel elválasztva több címzettet is megadhatsz!

Címzett
e-mail
címe:

toni@agy.bgytf.

A neveket a program egyben kezeli, (azonban itt is javasoljuk a ';' használatát :), de a címek között mindenképpen használj ';'!

Feladó
neve:

E.

Ha a feladó nevét nem töltöd ki, a program az e-mail címét fogja használni!

Feladó
e-mail
címe:

jonase@agy.bgy

Ha választottál képet, akkor itt megadhatsz egy *linket* is, amely a képre kattintással lesz elérhető!

Megszólítás:

Kedves Toni

Üzenet:

Ez az első példa. E.

Értesítés
nyelve:

Magyar: ☺

Angol: ☹

(B2):

Vajon, hogy nézhet ki?

Nem érdekel, MEHET!

Talán inkább egy másik képet?!

1. ábra

A dialógus modellje: A1: |—|—|—|—>
 (B1: <—|—|—|—|—|—|)
 A2: |—|—|—|—>
 (B2: <—|—|—|—>)

LAP FOGADÁSA

(A1):
 Írd be a kapott kódot:

Rossz döntés esetén:

(A2): Sajna, ez rossz kód volt! Próbáld újra!

Írd be a kapott kódot:

Jó döntés esetén:

(A3): Kedves Erzsike!
 Címzett: Csekéné dr. Jónás Erzsébet
 Feladó neve: Bódi Antal
 Ez az egyik legjobban kidolgozott lapkuldo.
 Udv
 Toni

Válaszolok a feladónak!

2. ábra

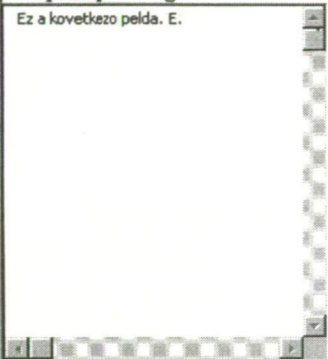
A dialógus modellje: A1: |—>
 (B1: <—|/|—|)
 A2: |—>
 (B2: <—|/|—|)
 A3: |—|—|—|—|—|—>
 (B3: <—|)

II. példa (<http://www.kfki.hu/~arthp/postcard.cgi>)
 (KFKI Számítástechnikai Rt.)

Képeslap küldés

(A1): Kérjük, írja be a szükséges információt az alábbi űrlapba. A címzett e-mail értesítést kap arról, hogyan nézheti meg a képeslapot.

(B1):

	A képeslap címzettjének e-mail címe:
	toni@agy.bgytf.
	A képeslap szövege:
	Ez a következő példa. E.
	
Az Ön neve:	
E.	
Az Ön e-mail címe:	
jonase@agy.bgy	Elküldöm (elküldöm)

(A2): A képeslap a következőképpen fog kinézni:

	Ez a következő példa. E.
--	--------------------------

Nyomja meg a gombot, ha valóban elküldi a képeslapot toni@agy.bgytf.hu-nak.

(B2): (elküldöm)

Elküldöm	Javítottam
----------	------------

(A3): Ha mégsem akarja elküldeni, az alábbi kapcsolatokkal visszatérhet a műzeumba.

3. ábra

A dialógus modellje: A1: I—I—>
(B1: <—|—|—|—|)
A2: I—I—>
(B2: <—|/|—|)
A3: 0/I—>

III. példa (<http://www.napfolt.hu/ttc/magyar/posta.htm>)
(BME VIK Napfolt, Palackposta)

Palackposta küldés

(A1):

Lepd meg ismerőseidet egy igazi TTC palackpostával! Válaszd ki, melyik lapot akarod elküldeni, írd be neved, címed, az ismerősöd nevét, e-mail címét, az üzenetedet, majd tenyerelj rá az Indulj Palackposta feliratú gombra! Erre a tevéink üvegbe rejtik a leveled és elővük a címzetthez! Jó, mi?

(B1):

A Te neved:

Az üzenet:

A Te e-mail címed:

A címzett neve:

A címzett e-mail címe:

Indulj Palackposta!

(A2):

Nahát, a tevék visszaadták a palackpostádat, így nem hajlandóak elküldeni. Valamelyik rovatot hibásan töltötted ki. Menj vissza az előző oldalra, és próbáld meg újra!

4. ábra

A dialógus modellje: A1: |—|—|—|—>
 (B1: <—|—|—|—|—|—|)
 A2: |—|—|—|—>

Palackposta küldés

(A1):

Lepd meg ismerőseidet egy igazi TTC palackpostával! Válaszd ki, melyik lapot akarod elküldeni, írd be neved, címed, az ismerősöd nevét, e-mail címét, az üzenetedet, majd tenyerelj rá az Indulj Palackposta feliratú gombra! Erre a tevéink üvegbe rejtik a leveled és elővük a címzetthez! Jó, mi?

(B1):

A Te neved:

E.

A Te e-mail címed:

jonase@agy.bgy

A címzett neve:

Toni

A címzett e-mail címe:

toni@agy.bgytf.

Az üzenet:

Ez a harmadik példa. E.

Indulj Palackposta!

(A2):

A tevék azonnal összehajtogatták az üzenetedet, belegyömöszölték egy palackba, és elcsúszlították a címzetthez! Ha újabb palackpostát akarsz valakinek küldeni, akkor menj vissza az előző oldalra, és töltsd ki újból a kitöltendőket!

(B2): (Vissza)

5. ábra

A dialógus modellje: A1: |—|—|—|—>
 (B1: <—|—|—|—|—|—|)
 A2: |—|—|—|—>
 (B2: <—||)

(A1):

Szia! Csak nem palackpostád érkezett? Ide gyorsan a kóddal, hadd mutassam meg mit kaptál! Ne felejtse el, hogy a kódot végig NAGYBETŰVEL kell beírni!

(B1): Kód:

123

Gyorsan, látni akarom!

Rossz döntés esetén:

(A2):

Sajnos ilyen kóddal palackposta nincs raktáron! Menj vissza az előző oldalra, és próbáld meg újra beírni a kódot!

(B2): (Vissza)

6. ábra

A dialógus modellje: A1: |—|—|—|—>
(B1): <—|—|)
A2: |—|—>
(B2): <—||)

Utolsó példánk a leghosszabb dialógusmodell bemutatásával történik. Valójában ezt a hat *turn*-ből álló dialógust az előzőekhez hasonlóan kisebb egységekre is oszthatjuk volna, de szándékosan azt kívántuk a szöveg és a kép folytonosságával érzékelteni, hogy a személytelen, széttagolt instrukciókra épülő dialógus terjedelmessége ellenére sem tudja a kommunikatív kapcsolatteremtés összbenyomását keltetni.

IV. példa (<http://playground.datatrans.hu/kepeslap/>) (Datatrans Internet – Képeslap)

Példánkban a B-vel jelzett válaszcselekvéseket zárójelben adtuk meg, például „Klikkelés a képre”. Ezek a cselekvések egyenértékűek a „Mehet”, „Kiválasztom” stb. utasításokkal. Hasonlóképpen irányít a Képeslap megtekintése (A6) *turn* is, amikor azt kéri, hogy „Nyomja meg küldés gombot a lap alján”. Ugyanez a megnyilatkozás ki is lép az Internet szövegéből, amikor a menüsor Vissza gombjával kéri a módosítást.

(A1): Válasszon az alábbi-képek közül egyet a képeslapjához!

(B1): (Klikkelés a képre)

(A2): Válasszon üdvözlőszöveget!

(B2): (Klikkelés a Nincs szöveg-re)

(A3): A képeslap megcímzése

Kérem írja be az alábbi információkat:

(B3):

Címzett neve:

toni

Címzett e-mail címe:

toni@agy.bgytf.

Az Ön neve:

E.

Az Ön e-mail címe:

jonase@agy.bgy

(A4):

Írjon ide egy jelszót, amellyel a címzett el tudja kérni képeslapját

(B4):

üdvözlöt

(A5):Üzenet:

Ez a negyedik pelda. E.

(B5): (Megtekintés) (Törölés)

Képeslap megtekintés

(A6): Íme az Ön által összeállított képeslap! Ha elégedett vele, nyomja meg a „Küldés” gombot a lap alján. Ha nem, használja böngészője Vissza (Back) gombját a módosításhoz!

Feladó: E. Címzett: toni
E-Mail: jonase@agy.bgytf.hu E-Mail: toni@agy.bgytf.hu

Ez a negyedik pelda. E.

KALDA02

(B6): (Küldés)

7. ábra

A dialógus modellje:

A1: |—>
 (B1: <—|)
 A2: |—>
 (B2: <—|)
 A3: |—|—|—|—>
 (B3: <—|—|—|—|)
 A4: |—>
 (B4: <—|)
 A5: |—>
 (B5: <—|/|—|)
 A6: |—|—|/|—>
 (B6: <—||)

A bemutatott négy képeslapküldő program más-más szövegépítő stratégiát követ. Ez a szerkezetre is rányomja bélyegét.

- (a) *Az első* példa lapküldő párbeszéde az instrukciókat egy-egy *turn* keretében, részletesen adja meg. Ezáltal a szövegmondatok száma megnő. A virtuális partner válaszait nem vezényszavakban, hanem kifejtett gondolatokban adja meg: „Vajon hogy nézhet ki?” / „Talán inkább egy másikat?” A lap fogadásakor a címzettel folytat ugyanilyen stratégiájú párbeszédet. A címzett feltételezett gondolatait rögzíti a virtuális gombokon: „No, lássuk csak...” vagy „Ó, ezt elírtam...”. Rossz lépés esetén az „Újra” szokásos parancsszó helyett ez jelenik meg: „Sajna, ez rossz kód volt! Próbálkozz újra!” Figyeljük meg, a terjengősség nagyon jól végiggondolt úgynevezett „homlokzatvédő” technikát alkalmazva tartja fogva a felhasználót. Véletlenül sincs kategorikus megnyilatkozás, utasítás, rosszallás. A GRICE által felsorolt érintkezési posztulátumok érvényességének felfüggesztésével, a „Vajon”, „Talán”, „No, lássuk”, „Ó”, „Sajna” mondatindításokkal együttműködővé, segítőkésszé válik a digitális párbeszéd nyelve, humanizáltabbá, felhasználóbaráttá alakul. A tegező viszony is ezt szolgálja. Fiatalos, ám udvarias, barátságos csevegő stílusban marasztaló.
- (b) *A második* példa párbeszédeit rövid, tömör, szövegszerkesztés jellemzi. Nincs magyarázó segítség, nincs találgatásra lehetőség, de a felhasználó iránti tisztelet a stílusban is megmutatkozik: „Az Ön neve”, „Az Ön e-mail címe”. A feltételezett válaszok, amelyek a gombokon megjelennek, bár nem társalgó stílusúak, de mégis a személyragos igealakok folytán humanizáltak: „Elküldöm”, „Javítok rajta”. Felnőtt beszélget itt ismeretlen felnőttel kissé kimért választékossággal megválasztott nyelvi eszközökkel.
- (c) *A harmadik* példa a Tétova Teve Club ajánlata. Az egyetemisták által szerkesztett oldal a diákstílus eszköztárából válogat. Játékoságában különbözik az első példánktól. A tevék története humanizálja a cselekvés-

sort. A hibás válaszok miatt a tévék nem akarják becsomagolni és elküldeni az üzenetet, majd a sikeres küldeményt begyömöszölik egy palackba és elcsúszlizzák a címzetthez. A címzettet „Sziá”-val köszönti, a kódszámot kérve szövegesíti az utasítást: „Ide gyorsan a kódszámot, hadd mutassam meg, mit kaptál”. A segítőkészség, a sajnálkozás az első esethez hasonlóan nem funkciótlanul növeli a szövegmondatok számát – kifejezetten felhasználóbaráttá teszi azt. A dialógus egy-egy *turn*jében újdonságként aktivizáló elemeket is találunk kvázikérdések, expresszív megnyilatkozások formájában, amelyekre igazából semmilyen más oka nincs, csak az érzelmi felfokozottság irányítása. Mintegy – a reklámok bevált eszközével – közvetett úton sugallja a felhasználó számára az emocionálisan releváns reagálást: „Jó, mi?”, „Csak nem palackpostád érkezett?”, „Indulj, Palackposta”, „Gyorsan, látni akarom”. A küldemény kiértékelése a címzettnél, bár magázó formában, de hasonló módon, a feltételezett érzéseket implikálva jelenik meg: „Nagy az öröm, palackpostája érkezett! Vajon mi lehet benne?”

- (d) A *negyedik* példa dialógusépítkezésére a megnövekedett *turn*számok a jellemzők. Indoka az a távolságtartó magatartás, amely elaprózza az instrukciókat, a küldő nem kommentál, nem társalog a címzettel. Az érzelmek teljes visszafogottsága, s a személytelenség olyan mértéke jellemzi a dialogikus szöveget, amely valóságos élő dialógusban elképzelhetetlen lenne. A szövegszerű instrukciók magázó formája mellett a címzett döntéseit közvetítő gombok feliratozása is a személyesség teljes mellőzését követi. A „Nincs szöveg”, „Megtekintés”, „Törlés”, „Küldés” feliratú gombokkal a személytelenséggel távolságtartóvá teszi a párbeszédet.

BALÁZS GÁZA a *Magyar nyelvkultúra az ezredfordulón* című munkájában a digitális nyelvújításról, illetve anyanyelvivé tételéről szólva a számítógép lexikáját, a számítógépes zsargont mutatja be a magyar nyelvhasználatban (BALÁZS: 1998. 141-146). Mi ezt a kört a szövegszerkesztés, pontosabban a virtuális dialógusok szerkezete, kommunikatív stratégiái felől közelítettük meg. Az élő nyelv ereje abba az irányba hat, hogy a számítástechnika nyelve is humanizálódik. Ha már hétköznapi életünk részévé válik, legalább emberbarát módon tegye ezt. Nemcsak az angol terminológiáról vált át magyar kulcsszavakra, hanem a magyar szöveg szintjén is megtalálja azokat a kommunikatív eszközöket, amelyek segítségével a személyes kontaktus dialógusélményét közvetítheti a képernyők előtt ülőkhöz.

Jegyzetek

1. A „replika” a nemzetközi szakirodalomban elfogadott megnevezése a dialógusbeli „megszólalás”-nak, ezért is használom így a dolgozatomban. Magyar megfelelője a „megnyilatkozás” vagy „megszólalás”.
2. A „szó magához ragadásának” jelölésére KENESEI a „forduló” terminust használja (KENESEI: 1986. 152).

Irodalomjegyzék

BALÁZS GÉZA:

1998. *Magyar nyelvkultúra az ezredfordulón.* A-Z Kiadó, Budapest.

FÜREDI – HUSZÁR:

1983. *Műfaji és nemi kommunikációs sajátosságok matematikai statisztikai vizsgálata.* (Kézirat), MTA Nyelvtudományi Intézet, Budapest.

CS. JÓNÁS ERZSÉBET:

1999. *Az orosz dialógus természetrajza.* Bessenyei Könyvkiadó, Nyíregyháza.

GRICE, H. P.:

1975. *Logie and Conversation.* COLE, P. – MORGAN, J. L. (szerk.): *Syntax and semantics.* 3. *Speech acts.* New York, Seminar Press, 41-58.

KENESEI ISTVÁN:

1986. A társalgás szabályai: a nyelvtudomány és a háttérterületének újabb eredményei. *Az idegen nyelvi nevelés – oktatás néhány iránya és lehetősége.* (Szerk. KLAUDY K. és LENGYEL ZS.). Művelődésügyi Minisztérium, Budapest.

KIS TAMÁS:

1997. *A szlengkutatás útjai és lehetőségei.* Kossuth Egyetemi Kiadó, Debrecen.

NYÍRÓ ANDRÁS:

1997. *iNteRNeTTo Zsargon.* (Szerk. ÚJ PÉTER). IDG Lapkiadó, Budapest.

PLÉH CSABA:

1980. A szöveg mint aktualizált nyelv. *Dialógus és interakció.* (Szerk. RADICS K. és LÁSZLÓ I.) Tömegkommunikációs Kutatóközpont, Budapest.

PLÉH CSABA – TERESTYÉNI TAMÁS:

1979. *Beszédaktus – kommunikáció – interakció.* (Szerk. PLÉH CS. – TERESTYÉNI T.) Tömegkommunikációs Kutatóközpont, Budapest.

TOLCSVAI NAGY GÁBOR:

1996. *A magyar nyelv stilisztikája.* Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

THE USER'S LANGUAGE OF COMPUTERS – THE STRUCTURE OF VIRTUAL DIALOGUES

ERZSÉBET CS. JÓNÁS

There can be several pragmalingual approaches to the user's language of computers as, for instance, languages of professional users, computer jargon. We may speak of the standard lingual version of computer language as a language through which specialists wish to put the computer users of being different age and of having different progress in a closer connection with this area, but we can also speak of the language in which the services from the Internet are broadcast via using terminals. Now, we will concentrate on the matter last mentioned if we analyse the style and structure of virtual dialogues with which we can send picture postcards. The textual frames of theirs are planned as quasi-communications corresponding to the answers of the partner. Speaking of digital neologism and its building into our mother tongue, so far the researches on the usage of Hungarian language present the lexeme and jargon of the computer. In this paper we approach to this circle of topics from the view of the word processing, more exactly, the structure and the communicational strategies of virtual dialogues. The power of living language makes computer language become human-centred. It does not only replace English terminologies with Hungarian phrases, but on the level of Hungarian texts it also finds communicational tools with which it can broadcast the dialogue-feeling of personal contact to you sitting in front of the screen.